

ที่ นร ๐๕๐๖/ ๕๕๓๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๒ เมษายน ๒๕๕๒

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเรื่อง การขยายผล
สู่สาธารณะเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำ ดิน ป่า และการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เรียน เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ สศ ๐๐๐๑/๑๕๕๓
ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 ด้านที่ ๓๓ ที่ ทส ๐๒๐๗.๓/๖๒๔ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๒

ตามที่ได้เสนอเรื่องความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง การขยายผลสู่สาธารณะเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำ ดิน ป่า และการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เสนอความเห็นมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๒ ว่า

๑. รับทราบความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒. รับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับกรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช
กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมควบคุมมลพิษ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำ
กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริม
การเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และสำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้กระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทราบด้วยแล้ว และได้เผยแพร่ความเห็นและข้อเสนอแนะ
ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพร้อมความเห็นและผลการพิจารณาของกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางเว็บไซต์ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อให้สาธารณชน
ได้รับทราบ และขอขอบคุณสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ
ในเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี

ขอแสดงความนับถือ

242

(นายสุรชัย ภู่อะเสริฐ)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

22 LA. 2552

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

ព្រ. ០ ២២៨០ ៩០០០ ចំព ៣២៨

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๔ www.cabinet.thaigov.go.th L4-08-52/เจตสกา

2168
2169
2170
2171
2172
2173
2174
2175

เรื่อง รายงานผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี
กรณีสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี
ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓
เรื่อง การขยายผลสู่สาธารณะเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำ ดิน ป่า และการเกษตร
ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ด้วยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี เรื่อง การขยายผลสู่สาธารณะเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำ ดิน ป่า และการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ได้แจ้งผลการพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมควบคุมมลพิษ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สอ.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) แล้ว มีผลการพิจารณา ดังนี้

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น ทส. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑. ควรใช้ชุมชนและแผนชุมชนเป็นตัวตั้งในการขยายผลสู่สาธารณะ โดยรัฐทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชาวบ้านแต่ละชุมชนได้รับความรู้และเกิดความเข้าใจในเรื่องแหล่งน้ำ ดิน ป่า และการเกษตร อันจะนำไปสู่การปรับใช้และประพฤติดเป็นวิถีชีวิตต่อไป	เห็นด้วย ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมการพัฒนาชุมชน สอ. กรมส่งเสริมการเกษตร ได้มีการกิจในการส่งเสริมและสนับสนุนชุมชน เช่น การอบรมผู้นำชุมชน การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชน/ศูนย์การเรียนรู้เกษตรพอเพียง มีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้ - กรมการพัฒนาชุมชนได้มีกระบวนการพัฒนาแผนชุมชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการดำเนินการต่อไปจะไปสู่ระดับการส่งเสริมมาตรฐานแผนชุมชน ดังนั้น ในการกำหนดแนวทางการแก้ไขและพัฒนาชุมชน ควรให้ชุมชนนำข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช. ๒ ค) มาวิเคราะห์เพื่อประกอบการจัดทำแนวทางแก้ไขและพัฒนา เนื่องจากมีข้อมูลทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการประกอบอาชีพและด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำ ดิน ป่า และการเกษตร ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ชุมชนเพื่อกำหนดเป็นแนวทางการแก้ไขและพัฒนาในแผนชุมชน

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น ทส. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒. ควรกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างชัดเจน โดยวัตถุประสงค์อาจกำหนดไว้ ๓ ประการ คือ ๑) เพื่อให้คนพึ่งตนเองได้ระดับหนึ่ง ๒) เพื่อให้คนอยู่กับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติสุข ๓) เพื่อให้คนอยู่ร่วมกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน ส่วนเป้าหมายอาจกำหนดเป็นเป้าหมายเชิงปริมาณที่สามารถวัดผลได้ เป้าหมายเชิงคุณภาพ และเป้าหมายเชิงเวลา	เห็นด้วย มีข้อสังเกต ดังนี้ การกำหนดวัตถุประสงค์การขยายผลสู่สาธารณะเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำ ดิน ป่า และการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อาจจะเน้นในประเด็นที่ชุมชนสามารถนำกรอบแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการแก้ไขปัญหาหรือใช้ในการพัฒนาชุมชนในเรื่องการพัฒนาแหล่งน้ำ ดิน ป่า และการเกษตร ตามสภาพพื้นที่ ทรัพยากร และวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนที่แตกต่างกัน โดยเป้าหมายเชิงปริมาณคือ จำนวนชุมชนที่สามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำ ดิน ป่า และการเกษตรมาเป็นแนวทางในการแก้ไขหรือพัฒนาชุมชนหรือความยากง่ายในเรื่องที่ใช้แก้ไขปัญหาหรือพัฒนา
๓. ควรมีการจัดการความรู้และการสร้างมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการสอดแทรกองค์ความรู้ไปในทุกระดับ จัดตั้งชุมชนต้นแบบในเขตพื้นที่ต่างๆ ให้กระจายอยู่ทั่วประเทศ และใช้ประโยชน์จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริทั้ง ๖ ศูนย์ทั่วประเทศ	เห็นด้วย มีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้ เพื่อให้มีองค์ความรู้ครบถ้วนในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชน ซึ่งแต่ละหน่วยงานจะมีองค์ความรู้ตามบริบทของภารกิจหน่วยงาน เห็นควรให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนชุมชน ร่วมในการจัดทำองค์ความรู้และสร้างมาตรฐานการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมของชุมชนเป็นเครื่องมือในการสร้างการเรียนรู้และพัฒนาการจัดการร่วมกัน และนอกจากใช้ประโยชน์จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริทั้ง ๖ ศูนย์ทั่วประเทศแล้ว ควรใช้ประโยชน์จากศูนย์เรียนรู้ชุมชน/ศูนย์พัฒนา/ศูนย์ส่งเสริมของทุกส่วนราชการที่มีในพื้นที่เป็นเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการขยายผลการศึกษาสู่เยาวชนและชุมชน

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น ทส. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๕. ควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิบัติการขยายผลสู่สาธารณะ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ส่วนจังหวัดและอำเภอเป็นหน่วยงานกำกับดูแลการปฏิบัติการขยายผลให้ราชการส่วนภูมิภาคเป็นผู้ให้คำแนะนำด้านเทคนิคให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหน่วยงานประสานให้สถาบันการศึกษาและสถาบันศาสนาให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องและขอความร่วมมือจากองค์กรอื่นๆ ในชุมชน ได้แก่ สหกรณ์ สื่อมวลชน องค์กรเอกชน เป็นต้น	เห็นด้วย มีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้ - หน่วยงานที่รับผิดชอบปฏิบัติการขยายผลควรให้อปท. ร่วมกับกรมการพัฒนาชุมชน องค์กรชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นหน่วยงานขยายผลเนื่องจากการพัฒนาแหล่งน้ำ ดิน ป่า และการเกษตร ภารกิจบางประการที่ถ่ายโอนให้อปท. แต่ อปท. ยังไม่มีทักษะ ความรู้ความสามารถ จึงควรให้หน่วยงานอื่นเข้าไปร่วมดำเนินการ - หน่วยงานสนับสนุนให้เพิ่มเติมหน่วยงานส่วนภูมิภาคของ มท. - หน่วยงานติดตามประเมินผลให้เพิ่มเติมสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) และสถาบันการศึกษาในพื้นที่ โดยร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดนั้น ดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการประเมินผล เนื่องจาก กปร. มีโครงการประกวดผลงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเพื่อส่งเสริม/ยกย่องภาคประชาชน ภาคเกษตร ภาครัฐ และภาคธุรกิจที่ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและการดำเนินชีวิตจนประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม จึงมีหลักเกณฑ์การประเมินผลและกำหนดวิธีการในการประเมินที่ป้องกันมิให้มีการทำงานแค่เพียงเปลือกนอกในลักษณะสร้างภาพได้

/๕. ...

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น ทส. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิบัติการขยายผลจะต้องมีบุคลากรเป็นการเฉพาะเพื่อการนี้ และเชิญผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน และข้าราชการที่เกี่ยวข้องมาร่วมเป็นคณะทำงานโดยให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็นหน่วยงานกลางในการประสานงาน	เห็นด้วย มีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้ - รัฐควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ราชการ ส่วนภูมิภาคของ กษ. ทส. มท. และองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบปฏิบัติการขยายผล จัดให้มีบุคลากรเป็นการเฉพาะในการปฏิบัติการขยายผลสู่สาธารณะเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำ ดิน ป่า และการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการสนับสนุนขององค์กรเอกชนและภาคประชาชน ทั้งนี้ เรื่องการพัฒนาแหล่งน้ำ ดิน ป่า และการเกษตร อปท. ยังไม่มีองค์ความรู้เพียงพอ และขาดบุคลากร จึงจำเป็นต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน - กรมการพัฒนาชุมชนเสนอว่า ควรใช้ศูนย์เรียนรู้ชุมชนหรือศูนย์บริการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนครบวงจร เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้ในชุมชน
๖. ควรมีระบบการติดตามและประเมินผล โดยให้ สศช. จัดทำคู่มือการติดตามและประเมินผล ฉบับมาตรฐานกลางขึ้น โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ทำการติดตามประเมินผลและให้ชุมชนในพื้นที่ต่างๆ ได้มีการประเมินตนเองเป็นระยะๆ	เห็นด้วย มีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้ - ควรมอบหมายให้ สศช. ร่วมกับ กปร. ร่วมกันพิจารณาจัดทำคู่มือการติดตามและประเมินผล ฉบับมาตรฐานกลางขึ้น โดยให้มีความยืดหยุ่นสามารถปรับให้เหมาะสมตามความแตกต่างของพื้นที่ได้ รวมทั้งกำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมินที่ป้องกันมิให้มีการทำงานแค่เพียงเปลือกนอกในลักษณะสร้างภาพ เพื่อให้หน่วยงานติดตามผลได้นำไปใช้ในพื้นที่ของตน - สำหรับผู้ทำหน้าที่ประเมินผลฯ นั้น เห็นควรเพิ่มเติม กปร. และสถาบันการศึกษาในพื้นที่ร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดนั้นดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการประเมินผล

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น ทส. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๗. ควรมีการยกย่องหน่วยงานที่ปฏิบัติงานได้ดี โดยมีการรายงานผลต่อสาธารณชนเป็นประจำทุกปี ส่วนหน่วยงานที่ยังดำเนินการได้ไม่ดีควรให้คำแนะนำและความช่วยเหลือเพื่อปรับปรุงแก้ไข โดยมีการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	เห็นด้วย มีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้ ให้ อปท. ตั้งงบประมาณไว้ส่วนหนึ่ง และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องตั้งงบประมาณไว้ส่วนหนึ่ง เพื่อนำผลประโยชน์เผยแพร่สู่สาธารณชน และเพื่อจัดกิจกรรมยกย่องและให้รางวัลแก่หน่วยงานที่ปฏิบัติงานได้ดี
๘. ควรจัดงบประมาณให้เพียงพอและดำเนินการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนไทยต่อไป	เห็นด้วย มีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้ ให้ อปท. ตั้งงบประมาณไว้ส่วนหนึ่ง และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องตั้งงบประมาณไว้ส่วนหนึ่ง เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๒ ว่า

๑. รับทราบความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๒. รับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับกรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมควบคุมมลพิษ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒

(นายสุรชัย ภูประเสริฐ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒๒ เม.ย. ๒๕๕๒

ร.๑๐๓.
 ผอ.สชด. ๒๒ เม.ย. ๕๒
 ผอ.กลุ่ม ๒๒ เม.ย. ๕๒
 จร. ๒๐ เม.ย. ๕๒
 ผู้พิมพ์